

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
YAYINLARI
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY

OLBA

XXX

(Ayrıbasım / Offprint)

KAAM YAYINLARI

OLBA

XXX

© 2022 Mersin Üniversitesi/Türkiye

ISSN 1301 7667

Yayıncı Sertifika No: 51520

OLBA dergisi;

ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX, EBSCO, PROQUEST

ve

TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanlarında taranmaktadır.

Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün (DAI) Kısaltmalar Dizini'nde 'OLBA' şeklinde yer almaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir. Makalelerdeki görüş, düşünce ve bilimsel değerlendirmelerin yasal sorumluluğu yazarlara aittir.

The articles are evaluated by referees. The legal responsibility of the ideas, opinions and scientific evaluations are carried by the author.

OLBA dergisi, Mayıs ayında olmak üzere, yılda bir kez basılmaktadır.

Published each year in May.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.

Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.

It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of the Mersin University

(Research Center for Cilician Archaeology / Journal OLBA)

OLBA dergisinde makalesi yayımlanan her yazar, makalesinin baskı olarak ve elektronik ortamda yayımlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını OLBA dergisine devretmiş sayılır.

Each author whose article is published in OLBA shall be considered to have accepted the article to be published in print version and electronically and thus have transferred the copyrights to the Mersin University

(Research Center for Cilician Archaeology / Journal OLBA)

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında belirtilen formatlara uygun olduğu takdirde basılacaktır.

Articles should be written according to the formats mentioned in the following web address.

Redaktion: Doç. Dr. Deniz Kaplan

OLBA'nın yeni sayılarında yayınlanması istenen makaleler için yazışma adresi:

Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül

Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Çiftlikköy Kampüsü, 33342 Mersin - TURKEY

Diğer İletişim Adresleri

Other Correspondance Addresses

Tel: +90 324 361 00 01 • 14730 / 14734

Fax: +90 324 361 00 46

web mail: www.kaam.mersin.edu.tr

www.olba.mersin.edu.tr

e-mail: sdurugonul@gmail.com

Baskı / Printed by

Ulusoy Ofset Matbaacılık Reklamcılık İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Turhan Cemal Beriker Bulvarı No.210 Seyhan / ADANA

Tel: +90 322 432 22 32 Fax: +90 322 431 69 94 • Sertifika No: 51520

Grafik / Graphic

Digilife Dijital Basım Yay. Tan. ve Org. Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Güvenevler Mah. 1937 Sk. No.33 Yenişehir / MERSİN

Tel: +90 324 231 14 16 • www.digilifemersin.com

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM) YAYINLARI-XXX
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY (KAAM)-XXX

Editörler

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN
Gunnar BRANDS
Deniz KAPLAN

OLBA Bilim Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL (Mersin Üniversitesi)
Prof. Dr. Marion MEYER (Viyana Üniversitesi)
Prof. Dr. Susan ROTROFF (Washington Üniversitesi)
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İ. Hakan MERT (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Eda AKYÜREK-ŞAHİN (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Yelda OLCA Y-UC KAN (Anadolu Üniversitesi)

MERSİN

2022

İçindekiler / Contents

Abdulkadir Özdemir – Abdulvahap Onur Bamyacı Murat Höyük Early Bronze Age Metal Figurine (<i>Murat Höyük Erken Tunç Çağı Metal Heykelciği</i>)	1
Fatma Şahin – Erkan Alkaç Tepebağ Höyük'ten (Ovalık Kilikia) MÖ 7. ve 6. yüzyıl Batı Anadolu Seramikleri (<i>The 7th and 6th Century BCE Western Anatolian Pottery from Tepebağ Höyük -Cilicia Pedias-</i>).....	21
Bülent Kızılduman – Seren S. Öğmen Taşlıca-Mersincik. A Multicultural Meeting Point (<i>Çok Kültürlü Yapının Buluşma Noktasında Taşlıca-Mersincik</i>)	45
Elif Özer – Ahmet Türkan – Zerrin Erdinç Aizanoi Kuzey Nekropolis'ten Bir Terrakotta Mask (<i>A Terracotta Mask From the North Necropolis of Aizanoi</i>)	83
Asil Yaman Amos Arkeolojik Yüze Araştırmalarında Ele Geçen Seramikler (<i>The Pottery from the Archaeological Surveys at Amos</i>)	113
Dragoş Măndescu Rhodian Amphora Stamps at the Foot of the Carpathians. New Evidences from the Dacian Settlement at Cetățeni (<i>Karpatların Eteklerinde Rhodos Amphora Mühürleri. Dacia Bölgesindeki Cetățeni'den Yeni Buluntular</i>)	129
Asena Kızırlıslanoğlu Elaiussa Sebaste Amphoraları Işığında Geç Antik Dönemde Karadeniz Bölgesi ve Kilikia İlişkileri (<i>The Relation of the Black Sea Region with Cilicia in Late Antique Period in the Light of the Elaiussa Sebaste Amphorae</i>)	159

Zeliha Gider-Büyüközer Knidos'tan Sıra Dışı Profil ve Bezeme Şemasına Sahip İki Taç Bloğu (<i>Two Crown Blocks with Extraordinary Profile and Ornamental Schemes from Knidos</i>)	181
Aytekin Büyüközer – Ertekin M. Doksanaltı – İbrahim Karaoğlan Knidos'un Doğu Nekropolisinden Bir Mezar: Saranda Tümülüsü ve Buluntuları (<i>A Tomb from the Eastern Necropolis of Knidos: Tumulus of Saranda and its Findings</i>)	217
Mevlüt Eliüşük – Mehmet Tekocak – Yaşar Ünlü Korykos'tan Üç Kaya Mezarı ve Buluntuları Üzerine Bir Değerlendirme (<i>An Evaluation on Three Rock-Cut Tombs and their Findings from Korykos</i>)	253
Betül Gürel Phaselis Antik Kenti Ostotheekleri (<i>Ostotheks of Phaselis</i>)	289
İlkay Göçmen The Oldest Stone Bridge of Anatolia: The Tarsus Bridge (<i>Anadolu'nun En Eski Taş Köprüsü: Tarsus Köprüsü</i>)	307
Nihal Tünen-Önen – Aykan Akçay Re-Evaluation of Three Milestones from Lycia with Digital Epigraphy Studies (<i>Lykia'dan Üç Miltaşının Dijital Epigrafi Çalışmalarıyla Yeniden Değerlendirilmesi</i>)	327
Ertan Yıldız – Fatih Onur Likya ve Karia Arasında Sınır Bölgesi Olarak Oktapolis (<i>Octapolis as the Border Region between Lycia and Caria</i>)	347
Hüseyin Uzunoglu Akmonia'dan Bir Phratra Üyesine Ait Yeni Bir Mezar Yazıtı (<i>A Newly Discovered Funerary Inscription from Akmonia Recording a Member of a Phratry</i>)	363
Güray Ünver New Dedicatory Inscriptions from Knidos (<i>Knidos'tan Yeni Adak Yazıtları</i>)	373
Emine Bilgiç-Kavak – Bilge Yılmaz-Kolancı Attouda Kentinden Yeni Bir Agonistik Yazıt (<i>A New Agonistic Inscription from Attouda</i>)	395

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
BİLİMSEL SÜRELİ YAYINI ‘OLBA’

Amaç

Olba süreli yayını; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Arkeolojik çalışmalarda sadece belli bir alan veya bölge ile sınırlı kalmaksızın 'Eski Çağ Bilimleri'ni birbirinden ayırmadan ve bir bütün olarak benimseyerek bilim dünyasına değerli çalışmaları sunmayı amaçlamaktadır.

Kapsam

Olba süreli yayını Mayıs ayında olmak üzere yılda bir kez basılır. Yayınlanması istenilen makalelerin en geç her yıl Kasım ayı sonunda gönderilmiş olması gerekmektedir.

1998 yılından bu yana basılan Olba; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ile Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri), Eskiçağ Tarihi, Nüvizmatik ve Erken Hıristiyanlık Arkeolojisi alanlarında yazılmış makaleleri kapsamaktadır.

Yayın İlkeleri

1. a- Makaleler, Word ortamında yazılmış olmalıdır.
b- Metin 10 punto; özet, dipnot, katalog ve bibliografya 9 punto olmak üzere, Times New Roman (PC ve Macintosh) harf karakteri kullanılmalıdır.
c-Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.
d-Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
2. Noktalama (tireler) işaretlerinde dikkat edilecek hususlar:
 - a) Metin içinde her cümlemin ortasındaki virgülden ve sonundaki noktadan sonra bir tab boşluk bırakılmalıdır.
 - b) Cümle içinde veya cümle sonunda yer alan dipnot numaralarının herbirisi noktalama (nokta veya virgül) işaretlerinden önce yer almalıdır.

c) Metin içinde yer alan “fig.” ibareleri, parantez içinde verilmeli; fig. ibaresinin noktasından sonra bir tab boşluk bırakılmalı (fig. 3); ikiden fazla ardışık figür belirtiliyorsa iki rakam arasına boşluksuz kısa tire konulmalı (fig. 2-4). Ardışık değilse, sayılar arasına nokta ve bir tab boşluk bırakılmalıdır (fig. 2. 5).

d) Ayrıca bibliyografya ve kısaltmalar kısmında bir yazar, iki soyadı taşıyorsa soyadları arasında boşluk bırakmaksızın kısa tire kullanılmalıdır (Dentzer-Feydy); bir makale birden fazla yazarlı ise her yazardan sonra bir boşluk, ardından uzun tire ve yine boşluktan sonra diğer yazarın soyadı gelmelidir (Hagel – Tomaschitz).

3. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa (ve varsa levha ya da resim) sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inchriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, lev. LIV-LVII.

Dipnot (kitaplar ve makaleler için)

Richter 1977, 162, res. 217.

Diğer Kısaltmalar

age.	adı geçen eser
ay.	aynı yazar
vd.	ve devamı
yak.	yaklaşık
v.d.	ve diğerleri
y.dn.	yukarı dipnot
dn.	dipnot
a.dn.	aşağı dipnot
bk.	Bakınız

4. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece "fig." kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. (Levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kesinlikle kullanılmamalıdır).

5. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
6. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
7. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla 20 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 10 adet civarında olmalıdır.
8. Makaleler Türkçe, İngilizce veya Almanca yazılabilir. Türkçe yazılan makalelerde yaklaşık 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce yada Almanca özet kesinlikle bulunmalıdır. İngilizce veya Almanca yazılan makalelerde ise en az 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce veya Almanca özet bulunmalıdır. Makalenin her iki dilde de başlığı gönderilmelidir.
9. Özeti altında, Türkçe ve İngilizce veya Almanca olmak üzere altı anahtar kelime verilmelidir.
10. Figürlerde çözünürlük en az 300 dpi; format ise tif veya jpeg olmalıdır. Bunlar word'a gömülü olmaksızın bağımsız resimler olarak gönderilmelidir.
11. Dizilim (layout): Figürler ayrıca mail ekinde bir defada gelecek şekilde yani düşük çözünürlükte pdf olarak kaydedilerek dizilimi (layout) yapılmış şekilde yollanmalıdır.
12. Metin, figürler ve figürlerin dizilimi (layout); ayrıca makale içinde kullanılan özel fontlar 'zip'lenerek, We Transfer türünde bir program ile bilgisayar ortamında gönderilmelidir; çıktı olarak gönderilmesine gerek yoktur. İstendiği takdirde hepsi Dergi Park'a yüklenebilir.

MERSIN UNIVERSITY
‘RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY’
JOURNAL ‘OLBA’

Scope

Olba is printed once a year in May. Deadline for sending papers is the end of November each year.

The Journal ‘Olba’, being published since 1998 by the ‘Research Center of Cilician Archeology’ of the Mersin University (Turkey), includes original studies done on prehistory, protohistory, classical archaeology, classical philology (and ancient languages and cultures), ancient history, numismatics and early christian archeology of Asia Minor, the Mediterranean region and the Near East.

Publishing Principles

1. a. Articles should be written in Word programs.
 - b. The text should be written in 10 puntos ; the abstract, footnotes, catalogue and bibliography in 9 puntos ‘Times New Roman’ (for PC and for Macintosh).
 - c. Footnotes should take place at the bottom of the page in continuous numbering.
 - d. Titles within the article should be written in small letters and be marked as bold. Other choices (big letters, underline or italic) should not be used.
2. Punctuation (hyphen) Marks:
 - a) One space should be given after the comma in the sentence and after the dot at the end of the sentence.
 - b) The footnote numbering within the sentence in the text, should take place before the comma in the sentence or before the dot at the end of the sentence.
 - c) The indication fig.:
 - *It should be set in brackets and one space should be given after the dot (fig. 3);
 - *If many figures in sequence are to be indicated, a short hyphen without space between the beginning and last numbers should be placed (fig. 2-4); if these are not in sequence, a dot and space should be given between the numbers (fig. 2. 5).

- d) In the bibliography and abbreviations, if the author has two family names, a short hyphen without leaving space should be used (Dentzer-Feydy); if the article is written by two or more authors, after each author a space, a long hyphen and again a space should be left before the family name of the next author (Hagel – Tomaschitz).
3. The ‘Bibliography’ and ‘Abbreviations’ should take part at the end of the article. The ‘Abbreviations’ used in the footnotes should be explained in the ‘Bibliography’ part. The bibliography used in the footnotes should take place as abbreviations and the following order within the abbreviations should be kept: Name of writer, year of publishment, page (and if used, number of the illustration). This rule should be applied even if a publishment is used only once.

Bibliography (for books):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliography (for articles):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inschriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, pl. LIV-LVII.

Footnotes (for books and articles):

Richter 1977, 162, fig. 217.

Miscellaneous Abbreviations:

op. cit.	in the work already cited
idem	an author that has just been mentioned
ff	following pages
et al.	and others
n.	footnote
see	see
infra	see below
supra	see above

4. For all photographs, drawings and maps only the abbreviation ‘fig.’ should be used in continous numbering (remarks such as Plate, Picture, Drawing, Map or any other word or abbreviaton should not be used).
5. Photographs, drawings or maps taken from other publications are in the responsibility of the writers; so the sources have to be mentioned.
6. A list of figures should take part at the end of the article.

7. The text should be within the remarked formats not more than 20 pages, the drawing and photographs 10 in number.
8. Papers may be written in Turkish, English or German. Papers written in Turkish must include an abstract of 500 words in Turkish and English or German. It will be appreciated if papers written in English or German would include a summary of 500 words in Turkish and in English or German. The title of the article should be sent in two languages.
9. Six keywords should be remarked, following the abstract in Turkish and English or German.
10. Layout: The figures of the layout, having lesser dpi, should be sent in pdf format.
11. Figures should be at least 300 dpi; tif or jpeg format are required.
12. The article, figures and their layout as well as special fonts should be sent by e-mail (We Transfer).

AKMONIA'DAN BİR PHRATRA ÜYESİNE AİT YENİ BİR MEZAR YAZITI

Hüseyin UZUNOĞLU *

ABSTRACT

A Newly Discovered Funerary Inscription from Akmonia Recording a Member of a Phratry

In this contribution, the author provides a complete edition of a newly discovered inscription from the Uşak Archaeological Survey. The inscription is recorded from the Ulupınar village in the Banaz District of the Uşak Province. The inscription concerns the erection of a funerary stele by a phratry presided over by a certain Naevius Longus for one of its members. In this article, all the epigraphic documents concerning the term “phratra” are assessed. Based upon the conclusion that the *phratra* is not only a cultic or religious association, but also a professional one, it is underlined that because the inscription provides no further details, we are unable to say with certainty to which category the *phratra* in our new inscription belongs. The head of the association, Naevius Longus, was also serving as a cavalry (hippeus) in the Legio XIV Gemina (Martia Victrix) whose headquarters were in Carnuntum in the province of Pannonia Superior. It is seen that after his retirement from the army he returned to his homeland, Akmonia. The inscription from the lettering style employed can probably be dated to the second or third century A.D.

Keywords: Akmonia, Phrygia, Epigraphy, Phratry, Associations, Legio XIV Gemina.

* Hüseyin Uzunoglu, Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Latin Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Antalya-TR. E-posta: huseyinuzunoglu@akdeniz.edu.tr. Orcid No: 0000-0001-7707-4647.

2014 ile 2018 yılları arasında Akmonia merkez ve çevre köy ve yerleşimlerde sürdürülen yüzey araştırmalarında bulunan yeni yazıtlar Prof. Dr. N. Eda Akyürek Şahin ve makalenin yazarı tarafından yayıma hazırlanmaktadır. Bu yazıtların yayımı için bize izin veren ve arazi çalışmaları sırasındaki misafirperverlikleri ve yardımseverlikleriyle çalışmalarımızı oldukça kolaylaştıran araştırma başkanları sayın Doç. Dr. Münteha Dinç'e ve Doç. Dr. Emre Taştömür'e (Uşak Üniversitesi) çok teşekkür ederim. Ayrıca makalede kullanılan haritayı hazırlayan Arş. Gör. Emirhan Berberoğlu'na da (Akdeniz Üniversitesi) çok teşekkür ediyorum. Bunun dışında toplam sayısı 300'ü aşkın olan ve çok dağınık bir şekilde bulunan yazıtların bir corpus şeklinde bir araya getirilmesi projemiz ise devam etmektedir. Verdikleri cömert burslarla bu projenin yürütülmesini mümkün kılan Amerikan İlmî Araştırmalar Derneğine (ARİT) ve TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Programı Başkanlığına teşekkürlerimi bir borç bilirim.

ÖZ

Bu makalede Uşak Yüzey Araştırmalarında ele geçmiş bir yazıtın tam edisyonu yapılmaktadır. Yazıt, Uşak ili Banaz ilçesine bağlı Ulupınar köyünde ele geçmiştir ve dolayısıyla Akmonia teritoryumuna girmektedir. Yazıt bir derneğin (phratra) başkanı olan Naevius Longus'un olasılıkla vefat eden dernek üyelerinden birisi için bir mezar steli diktirmesi ile ilgilidir. Makalede *phratra* teriminin geçtiği tüm epigrafik belgeler incelenmekte ve *phratra* teriminin sadece kült derneklerini değil aynı zamanda mesleki dernekleri de karşıladığının altı çizilmektedir. Dolayısıyla yeni yazıttaki derneğin hangi kategoriye dahil olduğu söylemek yazıtın başka bir bilgi sunmamasından ötürü mümkün görünmemektedir. Derneğin başkanı olan Naevius Longus'un aynı zamanda ana karargâhı Pannonia Superior eyaletindeki Carnuntum'da olan Legio XIV Gemina (Martia Victrix) lejyonunda görev almış ve muhtemelen emekliliğinden sonra vatani Akmonia'ya geri dönmüş olan bir süvari (hippeus) olduğu anlaşılmaktadır. Yazıt, harf karakterlerine göre olasılıkla MS II./III. yüzyıla tarihlenebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akmonia, Phrygia, Epigrafi, Phratra, Dernekler, Legio XIV Gemina.

Phrygia Bölgesi'ndeki önemli antik kentlerden birisi olan Akmonia ve teritoryumunda Doç. Dr. Müntheha Dinç ve Doç. Dr. Emre Taştēmür başkanlığında gerçekleştirilen Yüzey Araştırmaları kapsamında önemli bulgular elde edilmiş¹ ve aynı zamanda yeni yazılı eserler de keşfedilmiştir. Makalede, bu yazıtlardan birinin edisyonu yapılmaktadır². Makaleye konu olan yazıt Uşak İli, Banaz ilçesi, Ulupınar köyünde ele geçmiştir ve bu yerin Akmonia sınırları içerisinde olduğuna şüphe yoktur (bkz. Fig.2). Yazıt, Dinç ve Taştēmür tarafından Araştırma Sonuçları Toplantısı yayınında³ verilen fotoğraf üzerinden Inscriptiones Asiae Minoris (IAM) editörleri tarafından herhangi bir yorum yapılmaksızın şöyle okunmuştur: IAM II, no. 384: --- | vacat τοῦ vacat | τῆν στήλην φράτρα Ναιβίου Λόνγου | /. ἰππέως λ<ε>γῶνος | ἐπεμελήσατο | Οὐλίπιος Τυρανοῦ⁴. Bu makalede bu edisyondaki bazı eksiklikler giderilerek yazıtın detaylı bir yorumu yapılmaktadır.

Tanım: Alttan ve üstten kırık mermer stel parçası. Eser, Ulupınar köyünde Sami Bozkaya'nın evinin deposunda duvara örüldür (Fig. 1).

Ölçüler: Yük. 59 cm; Gen.: 37 cm; Der.: ölçülemiyor; Harf Yük.: 1,5-2 cm.

Tarih: MS II./III. yüzyıl (harf karakterine göre).

[- - - - -]

[.]ΟΥ̇ ΜΗΝ[- - -]

vac. TOY vac.

μ' ? ἔγειρε τῆν στήλην

1 Bu araştırmaların sonuçlarını içeren çok yazarlı bir monografi yayımlanmıştır, bk. Dinç – Taştēmür 2019.

2 Akmonia kentinin epigrafik metinler doğrultusunda genel bir tarihçesi hakkında bk. Akyürek-Şahin – Uzunoğlu 2019.

3 Dinç – Taştēmür 2018, 267-268, Fig.10-11.

4 Ayrıca bu yayında yazıt hatalı olarak Temenothyrai buluntusu olarak gösterilmektedir.

4 φράτρα Ναιβίου Λόνγου
 ἰππέως ληγιῶνος
 ἰδ'. ἐπεμελήσατο
 Οὐλλπιος Τυράνου

Çeviri: “14. lejyonun süvarisi Naevius Longus’un (başkanlığını yaptıği) phratra (dernek) N.N. için bu steli diktirdi. (Bu işle) Tyrann(os) oğlu Ulpius ilgilendi”.

Str. 1-2: Stelin kırık yerine gelen bu satırlardan anlamlı bir şey çıkartmak pek mümkün görünmemektedir. Bu satırlarda stel sahibinin adının yazdığını söyleyebiliriz. Yazıtın düzleştirilerek boş bırakılmış ikinci satırının tam ortasında yer alan τοῦ'nun ise neyin bitimi olduğu ya da ne ile ilişkili olduğu anlaşılacaktır. Bu satırlarda bir ihtimal rahmetlinin baba adının *genetivus* bitimi olabilir.

Str. 3: IAM editörleri bu satırın başlarını fotoğraftan okuyamamışlardır ancak zor da olsa seçilen harf kalıntıları burada ἐγείρω fiilinin yer aldığını göstermektedir. Mezar taşlarında bir stelin diktirilmesi için çoğunlukla ποιέω, ἀνίστημι ya da κατασκευάζω fiili kullanılmaktadır. Bu fiil ise daha çok şiir dilinde tercih edilmektedir. Satırın başında açık bir şekilde okunan *my* harfi ise burada bir *elision* olduğuna ve belki de bir şiir (epigram) denemesi yapıldığına işaret edebilir.

Str. 4: φράτρα. “Kardeşlik” anlamına gelen bu terim Klasik ve Hellenistik Dönem’de belli bir soya mensup olan bir grubu niteler biçimde *phyle* yapılanmasının bir alt birimi olarak tanımlanırken, özellikle Roma İmparatorluk Dönemi Küçük Asyası’nda çoğunlukla Lydia ve Phrygia Bölgelerinde belgelenecek belli bir amaç doğrultusunda bir araya gelen bir dernek anlamına evrilmiştir. Söz konusu terimi ve zaman içinde kazandığı anlamları detaylı olarak inceleyen J. Seyfarth’a göre bu dernek yaygın olarak dini amaçlarla oluşturulmuş olsa gerektir⁵. Epigrafik belgelerde φράτρα ya da φρατρία şeklinde belgelenen bu terim tespit edebildiğimiz kadarıyla tüm Küçük Asya’da bugüne kadar 19 defa belgelenmiştir; bu derneğin üyeleri olan φράτηρ (çoğ. φράτορες) ise toplam 8 belgede karşımıza çıkmaktadır⁶. Toplam 27 belge içerisinden kesin olarak dini bir aktivite ya da ritüele işaret eden yazıt sayısı 10’dur. Bunların büyük kısmında *phratra*’nın bir tanrı ya da tanrıçaya adak sunduğu gözlemlenmektedir ancak spesifik olarak herhangi bir tanrı/tanrıçaya yoğunlaşmadığı anlaşılmaktadır. Bu tanrı ve tanrıçalar Zeus Soter, Men Askanios, Men Plouristra, atlı bir tanrı ve Thea Andene’dir. Açık bir şekilde dini bir dernek olarak tanımlanan tek örnek ise kuzey-doğu Lydia’da kaydedilen Asklepios derneğidir ve Hygia’nın bir

5 Seyfarth 1955, 35 “In diesen Zeugnissen bezeichnet φράτρα eine Gemeinschaft von Leuten, die sich wohl vorwiegend zur Beobachtung religiöser Bräuche zusammengefunden haben.”

6 TAM V,1 451, 470a, 762, 806; TAM V,2, 1148; MAMA IV, 230; MAMA IX, 89; MAMA X, 382; IGR IV, 548; I. Kyme, 39; Pleket 1958, no. 4; Ramsay 1895, I, 142, no. 30 ve 31; Ramsay 1897, II, 609, no. 506; SEG 60, 1497; Ritti 2008, no. 84; RECAM IV, 34; Oktan 2016; Malay – Petzl 2017, 193; SEG 35, 1162; SEG 47, 1469; SEG 49, 1623 ve 1673; SEG 54, 1157; SEG 60, 1493. F. Avcu ve B. Karabulut tarafından hazırlık aşamasında olan “Lyroboton Kome’den Yeni Yazıtlar” başlıklı makalede de iki yeni *phratra* daha tespit edilmiştir. Bu istatistiklere sözcüğün *phyle* yapılanmasının bir alt birimi şeklinde kullanıldığı kesin olan yazıtlar dahil edilmemiştir.

heykelini dikmişlerdir⁷. Bunlara ek olarak, Takina teritoryumunda bir *phratra* ve üyelerinin Zeus için bir tapınak inşa ettirmeleri ve üyelerin bu girişim için yaptıkları bağışın listesi⁸ ve *phratra* dernekleri için Anadolu'da belgelenen en erken örnek olan (MÖ 4. yy sonu) ve adını Makedonya'da tapınım gören Darron isimli bir yarı tanrıdan (daimon) alan Karia kenti Mylasa'daki dini bir derneğin Demokrite isimli bir kadın için diktirdiği bir altar sayılabilir⁹. Hierapolis teritoryumundaki Thiounta demos'u tarafından Zeus onuruna 8 gün boyunca düzenlenen bir gece festivali için yazıtta adları anılan *phratra* üyelerinin yağ dağıtımını işini üstlenmesinin anlatıldığı yazıt ise derneğin ne tür kült içerikli aktivitelerde bulunduğu konusunda aydınlatıcı bilgiler içermektedir¹⁰. Tam olarak bu gruba girmese de Ilion kentinden bir mezar yazıtında imparator kültü için kurulan bir *phratra*'nın (φράτρα Φιλοκεσαρέων) var olduğunu da söylemeliyiz¹¹.

Tüm bu belgelerden yola çıkan pek çok araştırmacı *phratra*'nın ağırlıklı olarak bir tür dini dernek olduğunu belirtmekte sakınca görmemişlerdir¹² ve hatta W. M. Ramsay, *phratra*'nın meşhur Dionysos kült derneği olan *thiasos* ile eş anlamlı olma olasılığını dile getirmiştir¹³. Bununla birlikte mevcut epigrafik kaynaklar *phratra*'ların homojen bir şekilde kendisini tamamen kült ile ilgili aktivitelere adayan bir yapıda oluşturulduğunu söylemek için yeterli değildir. Nitekim Maionia sınırları içinde bulunan ve Thea Andene ile Men Tiamou'ya bir adak niteliğindeki yazıtı sunan derneğin profesyonel bir arabacılar derneği (ἡ τῶν ἀμαξέων φράτρα) olduğu görülmektedir¹⁴. Yine yukarıda bahsi geçen Ilion yazıtındaki iki *phratra*'dan birisinin at yetiştiricileri derneği olduğu anlaşılmaktadır¹⁵. Olasıkla Saittai kenti ile ilişkilendirilen ve φράτορες'in keten işçisi bir arkadaşlarını mezar anıtıyla onurlandırdıkları yazıt buradaki derneğin Saittai'da örneklerine çok sık rastladığımız keten işçileri derneği (ἡ συνεργασία τῶν λινοργῶν) olduğunu göstermektedir¹⁶. *Phratra*'ların belgelerde kuşkusuz en çok rastlanan aktivitesi hayata veda eden üyelerinin cenaze işlemlerini üstlenmeleri ve onlara bir mezar yaptırılmalarıdır. Bunun dışında yakın zamanda Pamphylia'daki Lyrboton Kome yerleşiminde yayımlanan bir yazıtta göre derneğin üyesi olan P. Attius Rufus yaşlılar *phratra*'sına (φράτρα γερεῶν) arazi alımı için 100 *denarii*'lik bir bağış yapmıştır¹⁷. Bu yazıttaki φράτρα γερεῶν ifadesinden bu derneğin dini bir dernek olmasından ziyade M. Oktan'ın da ifade ettiği üzere burada *gerousia* benzeri bir oluşumdan söz edildiği anlaşılmaktadır.

7 TAM V,1, 451.

8 Labarre et al. 2010, 74-77, no 3. Metin Th. Corsten tarafından düzeltme öneriyle yeniden yayımlanmıştır: Corsten 2011, 135-140 = SEG 60, 1497.

9 Carbon 2005, 1-6 = SEG 54 1117.

10 Ramsay 1895, I, 142, no. 30 ve 31.

11 Pleket 1958, no. 4.

12 Seyfarth 1955, 35; Pleket 1958, 5.

13 Ramsay 1895, 609-610, no. 506.

14 Malay – Petzl 2017, no. 193. Mesleki derneklerin kültürel aktiviteleri hakkında detaylı olarak bk. Dittmann-Schöne 2001, 94-107.

15 Pleket 1958, no. 4, φράτρα πηγῶσων.

16 Malay 1999, 100, no. 109 = SEG 49, 1673. Saittai'daki keten işçileri derneği hakkında bilinen tüm belgelerin bir araya getirildiği bir çalışma hakkında bk. Uzunoğlu 2019.

17 Oktan 2016.

Akmonia ve teritoryumundan φράτρα sözcüğünün geçtiği ilk yazıt budur ve yukarıda bahsettiğim sebeplerden ve yazıtın herhangi bir detay vermemesinden dolayı bu derneğin bir kült mü ya da mesleki dernek mi olduğu konusunda fikir yürütmek zordur. Bu dernek haricinde Akmonia kentinde varlığı bilinen iki dernek bulunmaktadır: ἡ τῶν γναφείων συνεργασία (= elbise temizleyicileri derneği)¹⁸; diğeri ise Zeus Alsenos'a adak adadığı için bir kült derneği olduğu varsayılan ama kimliği yazıtta verilmeyip sadece συνβίωσις olarak nitelenen bir dernek¹⁹.

Spesifik olarak ne tür karakterde bir *phratra* olduğu söylenmediği için aslında sözcüğün başında bir artikel olması beklenirdi²⁰. *Phratra* sözcüğünden sonra Naevius Longus isminin *genetivus casus*'unda verilmesi bu kişinin derneğin başkanı ya da bir ihtimal kurucusu olduğunu işaret etmektedir²¹. Derneğin başkanını ifade etmenin bir diğer yolu ise “ἡ φράτρα ἡ περὶ + *şahıs isminin genetivus hali*” kalıbıdır ve yine çeşitli örneklerden bilinmektedir²².

Bu veteran askerden başka Akmonia'dan Naevia *gens*'ine mensup olan sadece bir kişi bilinmektedir²³.

Str. 5-6: ἰπέως ληγιῶνος ἰδ': IAM editörleri ἰπέως ληγιῶνος'u fotoğraftan okumuş olmasına karşın Naevius Longus'un hangi lejyonun süvarisi olduğunun belirtildiği 6. satır başındaki ἰδ' harflerini görememişlerdir. Burada bahsi geçen lejyon, ana karargâhı Pannonia Superior'daki Carnuntum'da (MS 120-405), ama daha önce Moguntiacum [Mainz] ve Vindobona'da bulunan *Legio XIV Gemina* lejyonudur²⁴. Bu lejyon MÖ 57 yılında Caesar tarafından kurulmuş olup Augustus tarafından MÖ 31 yılı Aktion Savaşı sonrası bir başka lejyon ile birleştirilerek *Gemina* adını almıştır. MS 61 yılında Boudicca isyanının bastırılmasından sonra ise *Martia Victrix* unvanını almıştır²⁵. Lejyonun Septimius Severus zamanında Parth Savaşlarına katıldığı bilinmektedir²⁶ ve Zeugma'da lejyonun adının yazılı olduğu damgalı kiremit parçaları bu seferle ilişkili olarak yorumlanmaktadır²⁷.

18 Bérard 1895, 557, no. 3; Ramsay 1897, 642, no. 534 = Ascough et al. 2012, 146. Söz konusu yazıtta bu dernek, Akmonia kökenli bir *equester* olan ve Roma ordusunda önemli bir kariyer edinen Lucius Egnatius Quartus'u hayırseveri olarak onurlandırmaktadır.

19 Drew-Bear – Naour 1990, 1929-1931; SEG 40, 1192; MAMA XI, 110. 19 kişiden oluşan ve Akmonia kırsalında ismi bilinmeyen bir *katoikia*'da yer alan bu derneğin üyeleri kendilerini λαμπροὶ καὶ σεμνοὶ Ἀχαῖοί (= ünlü ve soylu Akhaia'lılar) olarak nitelendirmişlerdir ve Phrygia'nın bazı başka yerleşimlerinde de görüldüğü gibi soylarının Argos'a dayandığını iddia etmişlerdir. φράτρα ve συνβίωσις sözcüklerinin eş anlamlı olması hususunda bk. Buresch 1898, 131-132.

20 Benzer bir durum için bk. MAMA IV, 230.

21 Poland 1909, 52-53; Petzl 1978, 754; Bu hususta bir diğer örnek için bk. Ramsay 1897, II, 609, no. 506 (Sebaste).

22 I.Kyme 39: ἡ φράτρα ἡ περὶ Διο[v]υ<σ>[όδο]τον; MAMA IV 230: (Tymandos) οἱ περὶ Αὐρ. | Ἀρτέμωνα Ἐρμοκλ[έ]ους φράτρα.

23 Akyürek-Şahin – Uzunoğlu 2021, no. 20.

24 Yazıtta lejyonun Γεμίνη sıfatına yer verilmemiştir. Ancak bu yazıtlarda zaman zaman gözlemlenen bir durumdur; Benzer bir örnek XIII. *Gemina* lejyonu için Nikaia'dan bilinmektedir: I. Nikaia I, 58.

25 XIV. *Gemina* Lejyonu hakkında bk. Ritterling 1925, 1727-1746; Franke 2000, 191-202. Lejyonun konuşlandığı veya geçici olarak görevlendirildiği tüm yerlerin listesi için Farnum 2005, 23.

26 Ritterling 1925, 1742.

27 Hartmann – Speidel 2003, 120-121.

Naeuius Longus XIV. Lejyondaki görevinin ardından vatani Akmonia'ya geri dönmüştür²⁸. Bunun haricinde tespit edebildiğimiz kadarıyla söz konusu lejyonda görev yapmış olan bir Küçük Asya'lı daha bilinmektedir: Bu kişi Tiberius Aurelius Calpurnianus Apollonides adında Nikaia'dan bir *equester*'dir. XIII. ve XIV. *Gemina* lejyonlarında *tribunus* olduktan sonra değişik eyaletlerde *procurator*'luk yapmış ve vatani Nikaia'da C. Lucenus Arkhelaos isimli bir dostu tarafından onurlandırılmıştır²⁹.

Str. 7: Τυράνου = Τυράννου³⁰.

28 Akmonia'dan bilinen bir başka veteran C. Iulius... isminde olup bu kişi *Legio III Cyrenaica*'da görev yapıp vatanına dönmüştür, bk. MAMA VI, 283. Bu lejyonda görev yapıp memleketine dönen bir başka Phrygia'lı için bk. IGR IV, 837 (Hierapolis). Küçük Asya, özellikle MS 2.-3. yüzyıllarda Roma İmparatorluğu'nun sınır boylarında görev yapan kalıcı lejyonlar için önemli bir asker toplama yeri olmuştur, bu konuda detaylı olarak bk. Speidel 1980. Kaya (2005, 95) tarafından *Legio XIV Gemina*'da Anadolu kökenli üç askerin görev yaptığına ilişkin verdiği bilgi hatalıdır ve karargâhı Dacia'da olan *Legio XIII Gemina* ile karıştırılmıştır.

29 I. Nikaia 58. Ayrıca bk. Fernoux 2004, 421-423. Bunların dışında söz konusu lejyonun Küçük Asya'daki varlığı Lucius Verus ve Septimius Severus zamanlarında yapılan Doğu seferleriyle ilişkilidir ve her iki belge de ordunun geçiş güzergâhı üzerindeki Ankyra kentinden ele geçmiştir, bk. Bosch 1967, no. 178; I. Ankyra I,171.

30 Brixhe 1987, 32.

Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Ascough et al. 2012 Ascough, R. S. – Harland, P. A. – Kloppenborg, J. S., *Associations in the Graeco-Roman World. A Sourcebook*, Waco-Texas.
- Akyürek Şahin – Uzunoğlu 2019
Akyürek Şahin, N. E. – Uzunoğlu, H., “Epigrafik Belgeler Işığında Akmonia”, *Antik Phrygia'nın Merkezinde Bir Kent: Akmonia. 2014-2017 yılları arasındaki Arkeolojik Yüzey Araştırmalarının Sonuçları* (ed. M. Dinç – E. Taştëmür), Ankara, 203-227.
- Akyürek Şahin – Uzunoğlu 2021
Akyürek Şahin, N. E. – Uzunoğlu, H., “On the history of Sebaste (Phrygia) in antiquity and its new inscriptions”, *Sebaste (Phrygia). City and its Surroundings with excavations in 1966-1967 and Survey Results of 2016-2020* (ed. E. Taştëmür – M. Dinç), Ankara, 329-370.
- Bérard 1895 Bérard, V. “Inscriptions de Téménothyrae”, *Bulletin de Correspondance Hellénique* 19, 555-560.
- Brixhe 1987 Brixhe, C., *Essai sur le grec anatolien au début de notre ère*, Nancy.
- Bosch 1967 Bosch, E., *Quellen zur Geschichte der Stadt Ankara im Altertum*, Ankara.
- Buresch 1898 Buresch, K., *Aus Lydien: Epigraphisch-geographische Reise Früchte*, Leipzig.
- Carbon 2005 Carbon, J. M., “Δάρρων and Δαίμων: A New Inscription from Mylasa”, *Epigraphica Anatolica* 38, 1-6
- Corsten 2011 Corsten, Th., “Zu Inschriften aus Kleinasien II”, *Gephyra* 8, 133-142.
- Dinç – Taştëmür 2018 Dinç, M. – Taştëmür, E., “2016 yılı Uşak İli ve İlçeleri Arkeolojik Yüzey Araştırması: Eski Yunan ve Roma (Arkaik, Klasik, Hellenistik ve Roma) Yerleşimleri”, *AST* 35-2, 243-271
- Dinç – Taştëmür 2019 Dinç, M. – Taştëmür, E., (eds.), *Antik Phrygia'nın Merkezinde Bir Kent: Akmonia. 2014-2017 yılları arasındaki Arkeolojik Yüzey Araştırmalarının Sonuçları*, Ankara.
- Dittmann-Schöne 2001 Dittmann-Schöne, I., *Die Berufsvereine in den Städten des kaiserzeitlichen Kleinasien*, Regensburg.
- Drew-Bear – Naour 1990 Drew-Bear, Th. – Naour, Ch., “Divinités de Phrygie”, *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt* II.18.3, 1907-2044.
- Farnum 2005 Farnum, J. H., *The Positioning of the Roman Imperial Legions*, Oxford.
- Fernoux 2004 Fernoux, H. L., *Notables et élites des cités de Bithynie aux époques hellénistique et romaine (IIIe s. av.-IIIe s. ap. J.-C.)*. *Essai d'histoire sociale*, Lyon.
- Franke 2000 Franke, Th., “Legio XIV Gemina”, *Les légions de Rome sous le Haut-Empire : actes du congrès de Lyon, 17-19 septembre 1998, Tome I* (Ed. Y. Le Bohec), Lyon, 191-202.
- Hartmann – Speidel 2003 Hartmann, M. – Speidel, M. A. “The Roman Army at Zeugma: recent research results”, *Zeugma: Interim reports*, *JRA Supp.* 51 (ed. R. Early), Portsmouth, 100-126.
- I. Ankyra I Mitchell, S. – French, D., *The Greek and Latin Inscriptions of Ankara (Ancyra)*,

- Münih 2012.
- I. Kyme Engelmann, H., Die Inschriften von Kyme (IK 5), Bonn 1976.
- I. Nikaia I Şahin, S., Katalog der antiken Inschriften des Museums von Iznik (Nikaia) / İznik Müzesi Antik Yazıtlar Kataloğu (IK 9), Teil I (NR. 1-633), Bonn 1979.
- IAM II Şahin, H. – Öztürk, H. S., “Inscriptiones Asiae Minoris”, Acta Classica Mediterranea II, 79-227.
- IGR IV Lafaye, G., Inscriptiones Romanas ad res Romanas pertinentes, Tomus Quartus, Paris 1927.
- Kaya 2005 Kaya, M. A., “Roma Lejyonerleri ve Anadolu”, Tarih Araştırmaları Dergisi 37, 87-98.
- Labarre et al. 2010 Labarre, G. – Özsait, M. – Özsait, N., “Monuments funéraires et inscriptions de Pisidie (Burdur-Isparta)”, Anatolia Antiqua 18, 59-88.
- Malay 1999 Malay, H., Researches in Lydia, Mysia and Aiolis, Viyana.
- Malay – Petzl 2017 Malay, H. – Petzl, G., New Religious Texts from Lydia, Viyana.
- MAMA IV Buckler, W. H. – Calder, W. M. – Guthrie, W. K. C., Monumenta Asiae Minoris Antiquae, vol. IV: Monuments and Documents from Eastern and Western Galatia, Manchester 1933.
- MAMA VI Calder, W. M., Monumenta Asiae Minoris Antiquae. Vol. VII: Monuments from eastern Phrygia, Manchester 1956.
- MAMA IX Levick, B. – Mitchell, S. – Potter, J. – Waelkens, M., Monumenta Asiae Minoris Antiquae, vol. IX: Monuments from the Aezanitis Recorded by C.W.M. Cox, A. Cameron, and J. Cullen, Londra 1988.
- MAMA X Levick, B. – Mitchell, S. – Potter, J. – Waelkens, M., Monumenta Asiae Minoris Antiquae, vol. X: Monuments from the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra, and Tiberiopolis Recorded by C.W.M. Cox, A. Cameron, and J. Cullen, Londra 1993.
- MAMA XI Thonemann, P., Monumenta Asiae Minoris Antiqua XI: Monuments from Phrygia and Lycaonia recorded by M. H. Ballance, W. M. Calder, A. S. Hall and R. D. Barnett (Studies Journal of Roman Studies Monographs 12). Londra 2013.
- Oktan 2016 Oktan, M., “Lyrboton Kome Yerleşimi’nden Bir *Phratra*”, Vir Doctus Anatolicus. Studies in memory of Sencer Şahin (ed. B. Takmer – E. Akdoğan-Arca – N. Gökalp), İstanbul, 651-656.
- Petzl 1978 Petzl, G., “Vier Inschriften aus Lydien”, Studien zur Religion und Kultur Kleinasiens (ed. E. Schwertheim – S. Şahin – J. Wagner), Vol. 2, Leiden, 745-761.
- Pleket 1958 Pleket, H.W., The Greek Inscriptions in the 'Rijksmuseum van Oudheden' at Leyden, Leiden.
- Poland 1909 Poland, F., Geschichte des griechischen Vereinswesens, Leipzig.
- Ramsay 1895 Ramsay, W. M., The cities and bishoprics of Phrygia, Vol. I: The Lycos Valley and south-western Phrygia, Oxford.
- Ramsay 1897 Ramsay, W. M., The cities and bishoprics of Phrygia, Vol. II: West and West-Central Phrygia, Oxford.

- RECAM IV McLean, B. H., Greek and Latin Inscriptions in the Konya Archaeological Museum, Londra 2002.
- Ritterling 1925 Ritterling, E., "Legio [LXXI. Leg. XIII Gemina]", RE XII.2: 1727-1746.
- Ritti 2008 Ritti, T., Museo archeologico di Denizli-Hierapolis: catalogo delle iscrizioni greche e latine/Denizli Hierapolis Arkeoloji Müzesi Yunanca ve Latince yazılı eserlerin Kataloğu (çev. N. Fırat), Napoli.
- SEG Supplementum Epigraphicum Graecum, 1973-.
- Seyfarth 1955 Seyfarth, J., "Φράτρα und φρατρία im nachklassischen Griechentum", Aegyptus 35/1, 13-38.
- Speidel 1980 Speidel, M.P., "Legionaries from Asia Minor", Aufstieg und Niedergang der römischen Welt II.7.2, 730-746.
- TAM V,1 Herrmann, P., Tituli Asiae Minoris V. Tituli Lydiae linguis Graeca et Latina conscripti. Fasc. I: Regio septentrionalis ad orientem vergens, Viyana 1981.
- TAM V,2 Herrmann, P., Tituli Asiae Minoris V. Tituli Lydiae linguis Graeca et Latina conscripti. Fasc. II: Regio sept aus dem rauhen Kilikien entrionalis ad occidentem vergens, Viyana 1989.
- Uzunoğlu 2019 Uzunoğlu, H., "Zwei neue Grabsteine als Belege für συναργασία τῶν λιουρργῶν aus Saittai", Olba 27, 501-516.

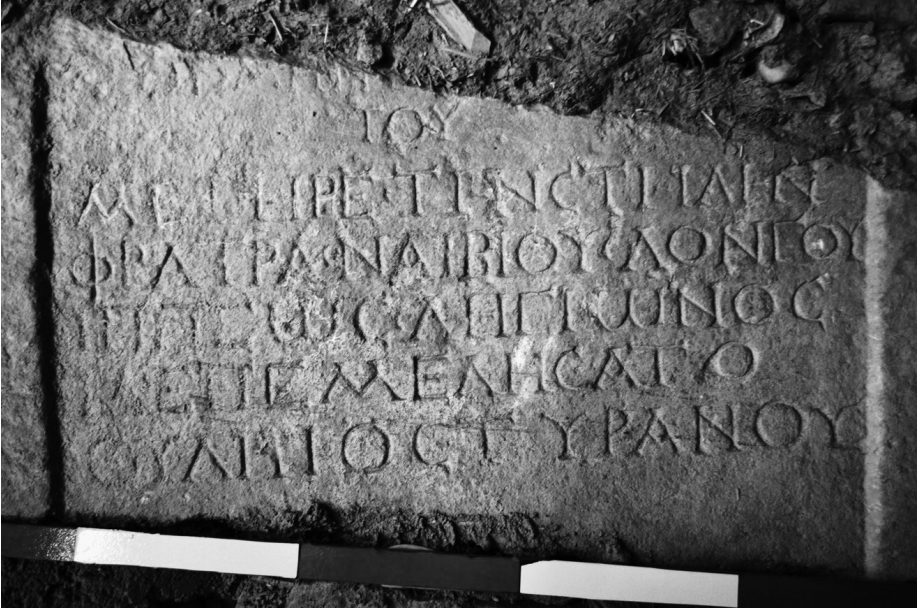

Fig. 1 Phratra Tarafından Üyesi N.N. için Dikilen Mezar Steli.

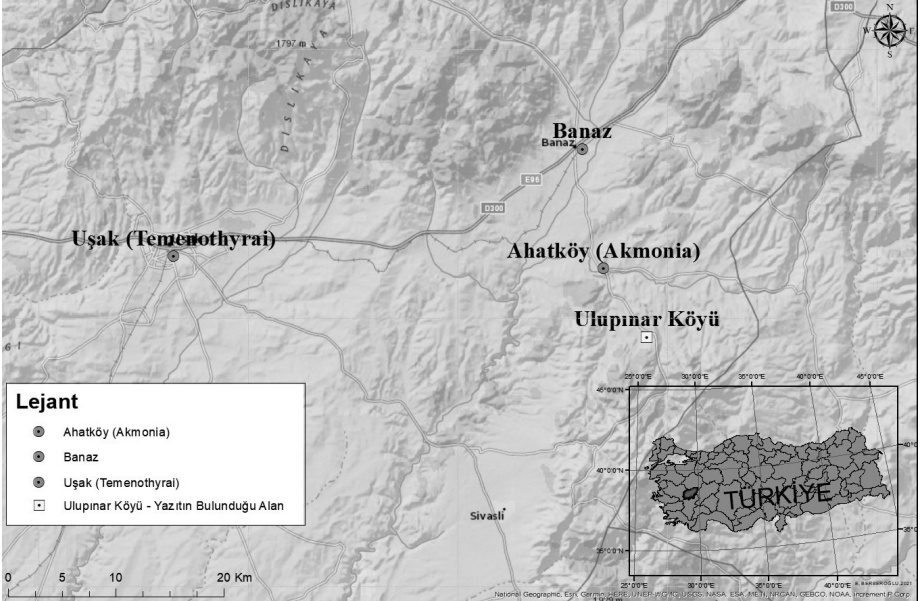

Fig. 2 Yazıtın bulunduğu Ulupınar köyü ve çevresi.